

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vákr L. könyv- és papírkereskedés Csikszereida, hová a lap szállami részét illet minden költséget, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 20.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Kalföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 3 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak. Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
--	---	---	---

Csikiak napja.

(P.) Lesajlott a székely kongresszus. Városunk régóta nem látott annyi idegen falai között mint most. Asas hogy nem is idegenek voltak, hanem székely testvérek — jórészt csikiak. Jól esett szemlélni, hogy az ország minden részében milyen szépen haladnak előre faink. Egyik-másik még hű is marad szűkebb hazájához. Érdeklődik ügyeink iránt. Lapunkat járhatja és olykor-olykor még bele is szól dolgunkba. Szívesen vetjük mindig az ilyen cikkeket, mert végtelenül fontosnak tartjuk, mint vélekednek róluink mások, a kevésbé érdekeltek. Aztán feltétlenül előnyösnek tartjuk, hogy másutt, az élet forgatagában szerzett tapasztalataik alapján diagnosztizálják állapotunkat. Minél több viszonytal ismerős az ember, annál tisztább, annál több oldalú a látóköre — és annál több, a mit hasznunkra fordíthatunk belőle.

De nem erről akartunk szólni. — Tapasztaltuk, hogy vendégeink, faink közül sokan nem ismerik egymást. Egy célt szolgálnak, egy eszme vesérli őket és egy némelyikük alig ismeri egymást. Pedig az ismeretség folytán beálló eszmecserre rendszerint előnyös. — Azért vetjük fel „Csikiak napja” eszméjét.

Sokan vannak, kik itteni hivataloskodásuk alatt megszerették a csikiakat. Hítványosáuk után is szívesen gondolkodnak vissza és egyikük, másikuk még meg is látogat bennünket. Fiaink nagy része szétországban él Erdélyben, sőt az országban is. Budapesten egész kolónia van. Mindezeket gyűjtjük évenként egy napra a „Csikiak napjára” Csikszereidába. — Akkor lennének itt ünnepek — kirándulás. Ezzel kapcsolatban tarthatnánk ülést a Csikszereidai „Székely Társaság”, akkor lehetne tartani a hagyományos jogász bált, hangversenyt. Ezen szerepelhetnének a csiki származású és csiki barát művészek. Hiszen vannak bőven, de alig ismerjük őket.

Itt adnának találkozót egymásnak a régen elszakadt barátok, iskola társak. Hisz nyaranta tele van nemcsak Csik, de az egész Székelyföld nyaraló tisztviselőkkel. Milyen örömmel jönnének azok össze, ha tudnák előz, hogy tesszem fel augusztus elseje a: „Csikiak napja”.

Ujfalusi polgármester urat lelkes embernek ismerjük. Ugy tudjuk ő a Csikszereidai Székely Társaságnak elnöke. E kettős minőségében megtehetné a kezdő lépéseket. Nem kerülne sokba. Csak jó előre propagandát kell csinálni és hirdetni. Eleinte kevesebben lennének, de végül hisszük, hogy uagyon mozgalmassá lenne. Különösen, ha jó programot is állíthatunk össze.

Ilyen alkalommal lehetne megérlelni a „Csiki festő iskola” ügyét, a dal- és zeneegylet fejlesztését, házi ipari propagandát. Összetartó céltudatos faji politikát, a mire rá vagyunk utalva stb. a mit az idő, a helyzet vet föl, kérdéseket. Aztán anyagi haszon is volna. Idegen forgalom; fürdőgy stb.

Nem olyan hihetetlen dolog. Nagybanyan óvek óta megosinálják. Kiállítás, kongresszus, hangverseny, minden van a „Nagybányaiak napja”-n: Ne resteljük követni példájukat, mikor sok előnyét élvezhetjük. A személyes érintkezés barátságosabb érzelmeket szül — az érintkezés megszakítása előbb-utóbb elidegenít egymástól.

Mi készséggel tesszünk meg mindent az ügy előmozdítása érdekében. Hiszszük, hogy a kezdeményezés nem fog elmaradni. Apró szempontok kicsinyes dolgok kishitlív teszik az amugy is kicsinyes embert, de az ilyen emberek az első siker után némán elülnek ódujukba.

Várjuk bizalommal a tavaszi beharangozót. Mert a „Csikiak napja”-t csak nyáron képzeljük el. Akkor van pompájában a természet, akkor nyílik több szórakozás. Akkor könnyebb az utazás és amugy is sokan jönnek haza nyaralni. Ha mindenki jó előre tudja a dátumot, úgy rendezni dolgát, hogy valamenyen egy időben lessnek itthon. A vizionálásra tehát jövő nyáron!

A Székelyföld és nép ismerése.

— Dr. Herrmann Antaltól —

Elmondotta Csikszereidában, 1912. aug. hó 26-án a Székely-Társaságok szövetségének közgyűlésén.

Négy évtized óta gyakran van szerencsém találkozni Hankó Vilmos barátommal az erdélyi természet kultúrában. Mint szerény bolygó szívesen követem e téren alkotó zsellemek napját. Legyen szabad esen ünnepléses alkalommal is néhány igénytelen megjegyzést tenni az ő nagy perspektívákat nyitó böice fejtegetéseibe.

Arról a helyről jövök, melyet Hankó is az imént elsőnek magasztalt Erdély természeti ritkaságainak fényes sorában. Bálványos-fürdő. Ott a torjai barlang hegye a hazai természet számtalan rejtelmet és titkát, csodáját és kincset, rejteget. Közvetlen közelben az emberi munka három jellegzetes alakulata. A szomszéd hegy ormán a reges Bálványosvár romjai dacolnak ezer év óta a mulandósággal. A monda szerint itt áldoztak utóljára Hadur-nak. Ez a székely-magyar pogányság utolsó emléke, a nemzeti hagyomány erekléje, mely a régen letűnt multat jelképezi.

A torjai barlangon alul, kies völgy ölen Bálványos-fürdő terjeszkedik, a nem ragyogó, de nem is sivar jelen képviselője, jellegzetes példája annak, hogy a Székelyföld mennyi kincse, mennyi értéke hever barlangon vagy csak félig kihasználv.

A két hegy közt, az ősi vár tövében van a nevezetes szénasav-gyár, amely a torjai barlang halálos gőzeit elterpesztő anyaggá alakítja. Ez a jövő szimbóluma. Megmutatja, milyen eszközökkel kell megtartani és életentartóvá tenni a hazai földet és ritkaságait.

Bálványos-fürdőnek és területének tulajdonjogi története egyuttal jelképe a birtok szociológiai evolúciójának. Szasadokon át egy főuri család tulajdona volt. Ez a dinasztia immár elszűnt. Három székely nemes ember szerette meg az uradalmat. De nem bírták a fürdőt a maguk erejéből fejleszteni. Ellentétlvan a külföldi tőke csabjának, részvénytársasággá alakították. És most az egész emberiség ez a csodás hely, illetőleg mindnyajunk, akik részvényesek vagyunk. Könnyen lehet bárki részese e tündérhelynek.

Mert részvények az eredeti árban 200, illetőleg 120 koronáért megszereshetők Sólyom Gyula ügyvezető igazgatónál Torján.

A székelységnek ugyszólván becsületbeli ügye, hogy mintegy kalakába állva a csodák és kincsek valóságos halmazát, Bálványos-fürdőt ne csak megmentse a hanyatlástól, hanem olyan virágzásnak lendítse, amilyenre páratlan értékeinel fogva predestinálva van.

Hankó barátom érdekes eszmét terjesztett e díszes gyűlés él. A kormány vegye meg Bálványos-fürdő területét, és a múltól külföld hasonló intézményének példájára alakítsa át nemzeti parkká, ahol szigorú hivatalos felügyelet őrökdi, hogy a tudatlanság, a kapzsiság és a romboló ösztön ne csönkítsa és veszélyeztesse a természet itt összetömörített különlegességeit, ritkaságait és szépségeit és értékeit, sőt arról gondoskodik, hogy ezek minél jobban érvényesüljenek és élvezhetők legyenek. Gyönyörű terv, de egyelőre utópia. Mert ami zűllött és korrumpált közállapotaink nem engedik remélnünk, hogy ami kormány nyunknak ilyenekre pénze és érzéke legyen. Segíts magadon és az Isten is megsegít. Sőt talán még a kormány is, mint azt a dédelgetett Tusnád példája mutatja.

Az ugynevezett székely kérdés megoldásának két főtényezője: a székely nép sajátos erőinek és tehetségeinek s a Székelyföld specialis értékeinek s kiválóságainak minél teljesebb érvényesítése. Ennek azonban elengedhetetlen feltétele ezen sajátságok és értékek beható és kimerítő ismerete. Nem ismerjük, nem ismeri a tudomány megkivánatos módon és mértékben sem a Székelyföldet, sem a székely népet. Hankó nagyértékű munkásságát teljesen méltányolva is, a halhatatlan érdemű Orbán Balásnak immár jó részt elavult nagymunkáját még nem pótolták. Érdemes volna jelenlegi állapotoknak s a tudomány mai színvonalának megfelelő új kiadást szerkeszteni.

Nem ismerjük kellően a Székelyföld leg-sajátosabb termékeinek: magának a székely népnek természetét, testi lelki mivoltát. Pedig csak akkor tudjuk a népet vezetni, fejleszteni, boldogítani, ha alaposan ismerjük lelkületét, gondolkodásmódját, eszményeit, hagyományait, szokásait, szűkegléteit, kivanalmait. Mindezeknek nem felel meg újabb törvényeink és intézkedéseink egyrésze a mely idegen, doktriánák szerint készült. Azokat bizony nem székely emberek csinálták, vagyis nem közérdekből. A törvényeket és szabályokat különben nem csinálni kell, hanem megtalálni a nép lelkében és életében összhangba hozni az általános emberi eszményekkel és az egyetemes civilizáció elveivel és aztán formulázni.

Tulajdonképpen tárgysoronkivüli jelen felszólalásomnak egyik célja egy hivatalos megbízás teljesítése.

Hogy alkalmat adjunk kivált a székely nép vezetőinek, hogy megismerjék a Székelyföldnek kétségtelenül legerdekesebb, legnevezetesebb tájékat, Bálványos-fürdő igazgatósága megbízásából ezennel meghívom a Székely Társaságok szövetségét, hogy jövő évben a fürdőn tartass meg közgyűlést. Ez egyuttal arra is kedvező alkalom, hogy meggyőződjenek a fürdőtelepnek addig biztosan remélhető nagy haladásáról, hogy a gyűlés maga is a maga nagy erkölcsi súlyával előmozdítass a fejlődést.

A magam részéről pedig e nagytekintélyű gyűlés, a székely közös ügyeknek a legilletékesebb foruma elé végül egy eszmét bátor-kodom terjeszteni, melynek érdekében már régen terveztünk és agítalok.

Minden székely akció sikerének alapja és feltétele, mint már említettem, a székely nép alapos és kimerítő ismerete. E célból feltétlenül es sürögösen szükséges a székely nép etnografijának, természetrajzának megalkotása, megírása, szerkesztése, kiadása rendszeres és kimerítő, módszeres és tudományos munkáltságban. A székely néprajz, a székely nép belső, házi története talán még fontosabb, mint a székely nemzet története, amely monumentális munka, immár befejezéséhez közeledik. És mindenesetre sürögösb emennél. Mert ennek anyaga, adatai legnagyobb részt

biztosítva vannak könyv- és levéltárakban és maradárdó emlékekben. De a székely néprajz főtárgya, a székely hagyomány a székely nép életében, eszközeiben, viseletében, gondolkodásában, hitében, szokásaiban, költészetében stb. éppen most rohamosan halványodik és eltűnik nyomtalanul. Pedig a nemzetnek es a legdrágább kincse.

A székely néprajz finanszírozása körülbelül olyan módon történhetné, mint a székely nemzet történeté. De az előkészületek a tömredek anyag összegyűjtése sok időt és terszerű előmunkálatot kíván, és számos szakember, sőt az egész székelység lelkes közreműködését. A székely etnografia a magyarág egyetemes néprajzára néve is alapvető és példamutató lehetne.

Most itt csak pedzeni akartam azt az eszmét. Ha a t. közgyűlés kívánatosnak találja, készséggel vállalkozom arra, hogy a legközelebbi közgyűlés él részletes és kimerítő tervezetet terjesztek.

A közgyűlés meghívásában Bálványos-fürdőt ez alkalommal már megelőzte Előpatak. A közgyűlés közönnel fogadta Herrmann Antal előterjesztését és felkérte őt, hogy a jövő évi közgyűlés él terjeszse a székely néprajzi beható tervezetet. Félreértések kikürizése végett megjegyzendő, hogy itt nem arról van szó, hogy a Székely Társaságok szövetsége írassa össze és adja ki a székely néprajzot. Hanem arról, hogy innen induljon ki az eszme, és hogy a szövetség majdnem teljes erkölcsi súlyával támogassa az esetleg meginduló munkálatot.

Herrmann Antalnak a kiváló tudós professzornak a nagygyűlésen felvetett eszméje felett — ami a székely nép etnografiját illeti — nem térhetünk egyszerűen napirendre, annál is inkább, mert ezen eszme benne él vármegyénk lakosságának lelkében, s az ilyen alkalmakkor megnyilvánuló hangok újabb tápot adnak annak megvalósítása felé. A megváltozott viszonyok amelyek gazdasági és kulturális téren bekövetkezettek maguk után vonták néplünk életének foglalkozásának sőt még gondolkodásának az átalakulását is. Ami természetesen is, mert a multtól elválasztani átalakító hatása mindenütt érezteti hatását, s olyan dolgokat és életviszonyokat hoz felszínre amelyek eddig ismeretlenek voltak, a régieket pedig eltűntette. Ezért nem a multnak a visszaállítása válik szükségessé — mert es egyenértékű a haladás feltartóztatásával — hanem a multnak megőrzése. Megőrzése a székely nép nyelvi sajátossága, költészete, művészete, foglalkozása, erényei és bünei, s mind az amelyben benne élt ami körülötte végbe ment, mert a jelent a multtól elválasztani nem lehet, s a jelen egyes momentumait csak úgy fozozhatjuk, magát a székelyfajt úgy tökéletesíthetjük, hogy ha ismerjük, azt hogy azok milyen mélyen nyulnak bele a székely nép lelkébe és életébe. Ezért válik szükségessé a székely nép etnografijának megírása, amely azonban hiányos volna ha a székelység gazdasági és történeti viszonyait nem foglalná magában, s nem is annyira etnografára vagy esetleg monografiákra van szükség mint inkább socio- és etnografára, amely a székely nép életéből azokat a jelenségeket tárja fel amelyek a gazdasági étellel is összefüggésben vannak, s amelyek ha már a multé is de azokra építeni lehet.

Hazai írónk legkiválóbbjai Orbán Balás, Hankó Vilmos, Malonyai Dezso, Herrmann Antal a Székelyföld egyik-másik kérdését örökítették meg nagybecsű munkáikban, de a Székelyföld egyetemes monografiájának megírása még mindig várat magára, holott ha az soká késik nagyon sok dolog annyira a multé lesz, hogy azok mindenikét feltérni s a jövő nemzedék részére megörökíteni nehéz.

Képezhetnk ugyan a Székely Társaságok szövetségének is feladatát egy ilyen irányu munka megírására, de a Székelyföld földrajzi és társadalmi széttagoltsága oly akadályokat állíthat elő, amelyek ennek keresztülvitalát le-

MÉRNÖKI IRODA

bányászat, föld- és erdőmérések, ut, vasut, kötélpályák, ásványvizek, bányagépek, FÖLDGÁZVEZETÉS stb.

Balás Jenő okl. bányamérnök

Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 15. szám, I. emelet.

hetetlennek teszik. Visszatér pedig Csikvármegye lakosságának faji tulajdonai és természeti viszonyai annyira eltérő a többi vármegyétől, hogy ezek nemcsak megengedik sőt szükségessé teszik egy önálló monografiának a megírását. S így mi sem maradhat hátra mint Csikvármegye önálló és egyetemes monografiájának a megírása, amelyet éveken előtti dr. Kovács József kezdeményezett, s a melyet az országos monografia-bizottság valószínűleg volna meg, ha a hivatalos akták elintézése éveket nem venne igénybe.

Mindeseknél fogva csak örömmel üdvözölhetjük Herrmann Antalát a kérdés szövegére hozzászólását, ha a feladatok egy részét is őrleli fel; míg egy régebbi eszméje felől a székely múzeumról, a melyről éveken előtti oly sokat írt a Csiki Lapokban, most már nemcsak reményekkel vagyunk eltelve, hanem hisszük, hogy valóra válik s a létező kultúrpalotába jut ennek is egy kis hely a hová összegyűjtésük mindazt, ami a múlt idők kultúrájából még megmaradt.

Törvényhatósági közgyűlés.

— Kulturpalota Csikszereadában. —

Csikszereada, 1912. szeptember 12.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága augusztus 31-én tartotta rendes nyári közgyűlést Gyalóky Sándor főispán elnöklése alatt. A közgyűlés a bizottsági tagok élénk részvétele mellett meglehetősen érdeklődés között folyt le.

A bizottság a közszéki és körjegyzőkre valamint a segédjegyzőkre igen fontos szabályrendeletet fogadott el lakbör illetményeiknek nyugdíjba való becsapítása tárgyában, amely összeg jegyzőknél 600 koronát, segédjegyzőknél 400 koronát tesz ki egyenértékű képen.

Ugyancsak a jegyzők anyagi helyzetének javítását célozta az alispánnak az a javaslata, mely a vármegye összes közszéki és kör-, valamint segédjegyzőinek fizetésük 30 százalékát szavazta meg drágasági pótlék címen az 1912. és 1913. évekre. Ezáltal elejé vétetett annak, hogy míg a legtöbb közszéki képviselő-testülete jegyzőjének megzavarta a drágasági pótlékot, addig egy néhány megtagadta és így sok érdemes jegyzőt nem részesített a többiekkel hasonló elbánásban. Minthogy pedig a törvény a törvényhatóságnak biztosítja a jegyzők drágasági pótlékának a megállapítását és nem a közszéki képviselő-testületeinek, helyén való volt, hogy a törvényhatósági bizottság egyenlő mértékkel, egységesen szabályozza az egész vármegyében. A drágasági pótlék összege jegyzőknél 480 koronát, segédjegyzőknél 300 koronát tesz ki.

A törvényhatóság drágasági pótlékot szavazott meg a vármegyei tisztviselői segéd- és szolgálati tagjainak is, kik a múlt hónapban életbeléptetett 1912. évi LVII. t. c. rendelkezéseivel sem részesültek illetményrendezésben. A drágasági pótlék mérve ép úgy, mint az előző évben, 20 százalékban állapított meg.

A közgyűlés töltötte be a most már I-ös aljegyzői állású szervezett II. osztályú aljegyzői és II. osztályú szolgabírói állásokat, melyeket a közigazgatási bíróság Vákár P. Arthur feleltételével követték megemlést. Mindkét állásra az eddigi tisztviselő

pályáján, a törvényhatóság dr. Éltés Gyulát aljegyzőnek és Domokos Sándort szolgabírónak ismét egyhangulag választotta meg.

A közgyűlés Szász Gyula aljegyző részére a székely községi igazgatóság ideiglenes elnöki kinevezéséhez szükséges és a földmívelésügyi miniszter által újabb elrendelt engedélyt megadta.

A megemléstett irónálzati törvényhatósági tag választás helyett a közgyűlés az új választást elrendelte és elnöknek András Lajos bizottsági tagot kiküldötte.

A törvényhatóság a várhegy-galócási házi gyógyszerár ügyében kedvezően döntött.

Nagyobb vitát provokált T. Nagy Imre és társainak lapunk legutóbbi számában részletesen ismertetett indítványa, mely az épülő pénzügyigazgatóság építkezéseinek felfüggesztésére és a pénzügyigazgatóságának külön testben, a vármegye valamelyik telkén leendő felépítésére vonatkozott. Az indítványt a közgyűlésen szövege T. Nagy Imre és dr. Bocskor Béla bizottsági tagok indokolták meg, kik után többen hozzászóltak, köztük Fejér Sándor alispán is. Minthogy a felfüggesztés esetleges kártérítés és a nagy késedelem veszélyével járhatna, a bizottság elfogadta az állandó választmány azon javaslatát, mely szerint az indítvány felett napirendre tér.

Később a vármegye magánjainak különböző alapjából ösztöndíjak és segélypénzek osztattak ki, így a ruhásati, lóbeszerzési és iparalapról.

Nevezetes és érdekes tárgya volt a közgyűlésnek a Vigadó épület átalakítása és egy kulturpalota építése. Az igazgatónács miután a miniszter a Vigadó kibővítésére kidolgozott 215,000 koronás terveket megemléstette, azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a Vigadót, mint a célra teljesen alkalmatlant és nem jövedelmezőt, ejtse el végleg és alakítsa át bérházzá, hogy esáltal jövedelmezővé tésessék s egyden a lakásviszonyokon is segítsen vele. Ezzel kapcsolatos másik indítványa az volt, hogy a vármegye Csikszereada, mint székely és a vidék kulturális központjának a modern kulturpalotát építsen a város által ingyenesen megajánlott, avagy a magánjainak tulajdonát képező földmívelésiskola telkén s a beérkező terveket és pályázatokat, az országos mérnök és építész-egylet utmutatása és ellenőrzése mellett, jutalmazza 3000, 2000, illetve 1000 koronával. A költségeket a Vigadónak bérházzá leendő átalakításával együtt, 250,000 koronában irányozta elő. A javaslat felett már az állandó választmányban élénk vita indult meg, mely abban csuccsodott ki, hogy a Vigadó tényleg alkalmatlanságát át bérházzá és egy modern kulturpalota építésébe a város egy alkalmas helyen, de az építkezések szigorúan a mérnök és építészegylet irányelvei és ellenőrzése mellett fogantatásának és a felmerülő költségek 400,000 koronában irányoztatásának elő, mely összeg azonban csak szűkszerűen tésessék igénybe. E javaslatot azután úgy az állandó választmány, mint a közgyűlés elfogadta, bár a közgyűlésen kulturpalota építését többen, nevezetesen dr. Márton Vencel, Puskás Adolf és Ferenczy István bizottsági tagok hevesen ellenétek, Fejér Sándor alispán megnyugtató szavai után azonban a közgyűlés túlnyomó többséggel elfogadta az állandó választmány javaslatát. Csikszereada, mint a vármegye székelye s lépéssel kétségtele-nül nagyot haladt és megelőzött sok vidéki

nagyvárost és gócpontot. Csak a kivétel legyen külön a Vigadó műveleténél!

A Feketevízi erdő ismert ügyében úgy az állandó választmányban, mint a közgyűlésen nagy vita volt. Az erdőt tudvaleg a Götz cég vette meg szabályszerű árverésen, mint legelőt igérő, a közgyűlés azonban új árverés kihirdetése mellett döntött, mert Márton Lajos és társai bár az utóajánlat ki volt zárva — újabb és jobb utóajánlatot adtak be. A miniszter ezt a határozatot megemléstette és új határozatra utasította a törvényhatóságot. Az igazgatónács az árverés jóváhagyását javasolta, azonban ezt az állandó választmány heves vita után, elvetette és ismét az új árverés mellett döntött. A közgyűlésen hosszas vita indult meg, volt olyan indítvány is, hogy az egész erdő-árverés vétessek le napirendről, végül is azonban a többség az árverés újabb kírása mellett döntött.

A közgyűlés a csikszereadi főgimnáziumban a III-ik osztály párhuzamosítása és 4-ik helyettesített tanár illetménye költségeit, valamint a zene és francia nyelv tanítójának díjazását megszavazta.

Jólesett hallani dr. Bocskor Ádám volt ösztöndíjas orvosnövendék köszönő iratát az élvezett ösztöndíjért.

A törvényhatóság az árva- és szeretetház átalakítására és felzárására 40,000 koronát engedélyezett s ezzel lehetővé tette, hogy az intézet mielőbb átadható legyen nemes hivatásának.

A bizottság a magánjainak alkalmazottjai részére, mint az elmúlt évben 20 százalék drágasági pótlékot szavazott meg.

Ezután a közszéki ügyek és számadások gyors egymásutánban tárgyalattak le.

Az ülés végén az indítványok kapcsán tárgyalta a közgyűlés dr. Éltés Gyula aljegyzőnek a csikszereada-udvarhelyi vasút kiépítése tárgyában beadott önálló indítványát, melyet a csikszereadi székely szövetség közgyűlése előzőleg már elfogadott és amelyet lapunk múlt számában szövezerint közöltünk. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy hason szellemű felirat hozatala végett megkeresni Udvarhely megye törvényhatóságát és a nagyszabeni hadtestparancsnokságot.

Ezzel az ülés véget ért.

A székely nép sociológiája és haladásának feltételei.

A Székely Társaságok Szövetségének 1912. augusztus 26-án tartott nagygyűlésén előadta dr. Kovács József debreceni gazd. akad. tanár.

Tisztelt Közgyűlés!

Tárgyam tartalmaköre határainak terjedelme oly nagy, hogy a rendelkezésre álló idő csak rövid bepillantást enged a székely nép sociológiájába annál is inkább, mert gyakorlati eredményeket is kell megjelölni. Ezen kis társadalmunkban a jelenségek összes objectív törvényszerűségeit nem áll módunkban ez alkalommal megállapítani, legfeljebb csak rámutatni egyes realitásokra és általános fejlődési irányzatokra, hogy a legérdekesebb uton eljuthassunk társadalmunk pathológiájához. Nem az ideológiák világában keresve a tények és következtetések egymással kapcsolódását, hanem az előttünk fekvő társadalmomban. S ha az erre alkalmazott gyógyszer erős talál is lenni,

az semmi esetre sem annak ért, akinél alkalmasnak, hanem kollektív lehet annál aki ezt elmulasztotta, eleve kírva azonban a személyeket, mert sociológiai vizsgálódásoknál csak emberek s azok tömege jöhet tekintetbe.

A társadalmak fejlődési irányzatának két jelenségére óhajtok csak rámutatni s egyúttal azokat ami kis székely társadalmunkra alkalmazni, annál is inkább, mert az egyik fejlődési tendencia még várta magára, a másik — hanem is vessünk tudomást róla — már bekövetkezett. Ezek a sociológia által megállapított törvényszerűségek, amelyek alól egyetlen egy néptörzs vagy faj sem vonhatja ki magát ha a kulturális haladás útjára rálépett s a természet viszonyoknál fogva, kénytelen a létért küzdeni.

Jelen viszonyaink között szorosan összefüggő tendenciák egyike az, hogy a nagy nemzetközi harcban amely ma már anyagi és kulturális téren foly, azon nemzetek jutnak legmesszebbre előre, amelyek megtrikult soraikat fajbeli nagyobb és nagyobb számú tömegekkel tudják pótolni, mert minél nagyobb a harcolók tömege s ezek anyagi s szellemi ereje, annál nagyobb a nemzeti siker.

A másik tendencia, amely az előbbivel szoros összefüggésben van — mely ha paradoxonnak is látszik — az, hogy a nagyszámú alacsonyfokú tömegek kiirtják a magasabb rendűeket.

Európa közepébe a germánok és szlavok közé beékelte magyarság, amelyet keleten a románok vasgyűrűje sár körül, mindinkább tudatára ébred szorongatott helyzetének. Erőforrásait azonban nem a nemzetiségben találja — amelyek mindenkinél megvanak a maga aspirációi hanem a székelységben. S így amikor székely kérdéssről beszélünk, nem lehet a nemzetiségi kérdés mellett megállnunk úgy, hogy a végső célra, a nemzetek közötti elsőbbségre ne gondolnánk.

Az öntudatra jutott népek önfenntartási érzése napról-napra nagyobb és nagyobb erővel tör elő, a melynek megnyilvánulása előtt nagyon sokszor még az államok sem vonhatnak határt, s a népek harcát amely lejárásodik a mezőn, a réten, az erdőn, sokszor a család tészelyénél, az iskolában, a templomban, az ipar- és kereskedelemében, mely néha még a művészeteket sem kíméli, de nem karddal, hanem anyagi és szellemi eszközökkel folyik, törvényes intézkedésekkel megakadályozni lehet, de elhárítani nem. Ez egy nagy probléma, amelynek végső eredményeit csak sejtjük, de nem számíthatjuk ki pontosan. Azonban korlátolt egoizmus volna az tőlünk, ha csak a jelenre gondolnánk s a jövőre egyáltalában nem; s a jelen élevesztésbe elmerülve, tudatlanságunkkal rohannánk vesztünkbe.

A magyar fajnak számbeli, értelmi és gazdasági túlsúlya csatlakoztatott fennmaradásának. De ki áll jól arról, hogy ezen nemzeti önállóságunkat a jövőben is megtartjuk? A nemzetközi elsőbbségért versenyezve esetleg belső bajtöltő véresülünk el.

Akár a belső nemzetiségi, akár a külső nemzetközi küzdelmet tekintjük, a magyarságnak egyaránt emines érdeke a testvéri kapcsolatok szorosabbra való fűzése. Első sorban is gazdasági és kulturális téren, mert a székelység megerősítése a magyarság erősödése.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Fohász.

Ki egykor menydörgés között
Sóltál a néphez, óh, Uram!
Hozsánk is szólj Te hangosan,
Adjál nekünk erős szabályt!
Eres törvényt Te szabj nekünk,
Népek hatalmas Istene
És ird is le törvényedet
Szellemkaroddal; ám ne vésd
Két kótáblára azt, Uram!
Hanem szívünkbe ird belő:
„Ne düljön körtetek viszály,
Én népem!.. Engem meg szeress!
És én, a Népek Istene,
Adok majd hosszú életet,
Ezernyi eszedreket!”

A kis Eliz.

A kis Eliz a kertbe ment,
S egy virágot lecsakított.
„Fáj ez neked?” kérde a lány.
Felelt a kis virág: „Titok!”...

Férjbes vitték a kis Elizt,
Kérdezték tőle, hogy: szeret?
„Igen!” felelt reá a lány,
De szeméből könnyecsepp eredt...

Zajlik a tenger.

Nagy örvények tájtékszanak,
A tenger sug és kavargó.

Mindenfelé villám cikáz;
Menydörgés szól iszonytatón...

Menydörgés zeng, villám cikáz;
És mindenütt vihar dühöng,
Vagy érzik már előszele...
Mi nagy napokra virradunk!

Kemény napokra virradunk,
Midón megreng a bérc, a völgy,
Hozsánk is ácsap vad vihar,
És itt is majd — megzeng az ég!...

És itt is zeng az ég nagyon...
Már érezzük előszelét;
Nagy Ur, hát szólj: „Némulj vihar!”
S Genézáréth lecsendesül...

Avagy ha tán nem szólanál,
Szívünk, karunkba adj erőt,
Hogy szembeszállni s győzni is
Tudjon, mint régen, hős Turul!...

Földes Zoltán.

Zsögön Zoltán: RÉGI VERSEK.

Irtá: Ágner Béla.

Proháska plámpók valahol azt írja: „Az alkotásnak csendes és szerető erők kelleneek. ...Igy épül a nagy gondolat a lélek szentélyében”. E sorok igazsága akkor kapott meg különösen, midőn Zsögön Zoltán verses kötetében gyönyörködtem. Tudtuk róla eselött is, hogy munkatára volt az Ország Világnak, hogy verselt a Hét-ben, Közművelődés-, Székelyföldben s a Csiki Lapok is szívesen kö-

zölte írásait. Egy ideje azonban elhalgatott, de a csendes és szerető erők meghozták az alkotást a Régi verseket. Két székely ember: Zsögön és Márton Ferenc rakja élénk tarsolyából ezt a teteszetős külsejű könyvet. Egyképpen örvendünk úgy a Zsögön verseinek, mint a Márton művészi rajzainak.

Zserfelé szétforgácsolódik a székelység ereje, sok tehetségen lomha tespedésül, másokban nincs meg a bátorság: akarni. A székely írók gárdája alig-alig frissül fel. Amikor az ilyen előretörést látjuk, mindig reményességgel telik el a lelkünk: el kell jönnie a székelység nagy írójának, aki világhírvé teszi, mint tette Barrie a skótokat, Aho a finn paraszot vagy Mikszáth a palócokat, tótokat. Minden olyan sikraszállás, minő a Zsögöné is, egy határozott lépés e nagy cél felé.

A kötetben szerelmi, hazafias és vegyes tárgyú költemények foglalnak helyet. Mindjárt első verse (Élni, élni...) mesteri technikával bomlik ki az első strófaból, hogy a rohanó élet szépségeit egy csók mámorálgy a győztrőd embernek megszerezze. Mintha Madách Évjátát lát-nám, kinek mosolya a földre gyönyört hoz, ha napsugár gyanánt száll egy-egy arcra. A szív álma s epigrammatikus párja Az élet az ifjú szív ábrándvilágát többre becsüli száz valónál, mit a hatalmas ész állít ellőnk. A sorai ép oly gördülékenyek, mint a Tavasszi meséé, melyben a virágos, bontakozó élet, a természet nagy ébredése, örök szerelmi himnusz csillinglel ki a játzi sorokból. A tavassz bűbájos illata, gyöngéd kezesége ömlik szét az

enyelgő szavakban. Csupa hang és meleg szín az egész. Hozzájuk csatlakozik a Keltlen fordulatok párbeszéde, meg a Lám című pattogó kis vers, mely a legsikerültebb darabok közé tartozik. Mindkettő a szerelmesek derült gondatlan bölcselkedése, mely csak rózsaszínen látja a világot.

De ezek futó gondolatok a Zsögön verseiben, mert nagyobb erővel temeti magába fáj-dalmát, boldogságát (Csak halak, Halottak estéjén). Egyszerű roppan meg, mert a szánalom és részvét könnyei számszor jobban sebez-nék. Ez a komor, férfias tekintet majdnem elfeledett jelenség manapság. Maga elpusztul, de az elesetteknek, a porbahullottaknak, a se-lyembe bukkott szegényeknek gyöngéden meg-bocsát (Ne tépjétek, Cilike). Néha meg éppen tréfálkosik, pedig a szívét mélyen taláta a csapás (Mese). Érthető így, ha a riastó élet lármájából, mint Horatius, az érzékeny szívek magánya után vágyódik (Vágy).

Olykor elsimul fájdalma s a régi, édes, ma áldott bánat, mint a rózsákkal és sárgi feléje az Elégiában, mely gyönyört elsőfele után vártanul fejeződik be, noha még várunk utána valamit. Az Eoco fominna zárja be a szerelmes dalok sorát. Mária Magdolna szenvedélyes lelkének komor eszépség megnyilatkozása a kő-sziklásir előtt, melyre a halál árnyéka borult. Új, erőteljes hangokat talált ép e témában, mely Krane Anna bárónő utolsó Magdolna re-gényeig annyit írt és művészet ihletett meg.

A Zsögön szerelmi lírája csak a körvonalait érinti azon lelki harcoknak, melyek a játzi

S hogy a székelység a magyarság részéről gazdasági és kulturális támogatást vár, azt egyedül azon egy körülmény teszi szükségessé, hogy a székelység beékelve az idegen ajku nemzetiségek közé, a gazdasági előhaladásának ápolásán kívül a faji harcot eredményezel csak ugy folytathatja, ha az öszvetartozandóság ösztönösen kívül támogatásra is talál. S ha a magyarság támogatást nyújt a székelységnek, ezt elsősorban nem a székelységért teszi, hanem önmagáért, mert létérdeke a gazdasági harcban fájának nagyobb számú tömegeit sorakoztatni; mert minél nagyobb, vagyontab és kulturában megerősödött ember-tömeget lép ki a küzdőtérre, annál nagyobb eredményeket várhat.

De a természet elleni küzdelemből oly hirtelen tért át a magyarság az emberek elleni küzdelemre, hogy nem volt ideje meggondolni azt, hogy ki az ellenség vagy a jó barát. S ennek volt a következménye az utóbbi tendencia bekövetkezése, mely már nem paradoxon, hanem szomorú valóság, mert még Finot eszerint is „minden a magasrendűek ellen szövetkezni s ha két faj szembekerül egymással, a silányabb győz.”

Egy zsidó mondást, t. i. „amig meggondolja magát az okos, addig az ostoba is meggondolhatja a dolgot”, alkalmazhatjuk a nemzetiségi politikánkra s a még most is gondolkodók s a vérbenforgó szemű hasafiak a küzdelet porondján fetrengve s a hasafiaság báberaival körülveve magukat nem veszik észre, hogy az ostoba már régen meggondolta magát s hogy a fajok előnyomulása nem a gyűléseken s a politikán, hanem gazdasági és kulturális élet aszinterén dől el.

A Saéchény, Kossuth Lajos, Deák és Eötvös által megcsinált nemzetiségek egyenjósítását visszacsinálni nemcsak hogy nem lehet, hanem oktalanság is. A természet törvényeit emberi törvényekkel hatályon kívül helyezni s a társadalmi evolúciót megakadályozni, csak az alhasafnak hiszik, hogy lehet, de nem tudják. Amít Eötvös és elődei tudtak, azt sokan még most sem hiszik el s így olyat hisznek, a milyet nem tudnak megcsinálni.

A tudatlanságot nyomon követő helytelen eszelkedetek, a megtámadottat védekezésre kényszerítik ami természetes is. S a nagyhangu támadás a védekezésök tümeget olyan tőrre aszoritotta, mely minden támadás ellen a legvédekeztőbb menhelyet biztosít s még a halálra üldözöttnek is vigasztalást s egyúttal boldogulást nyújt s a melytől megfoszthatnak de el nem vethetnek, ez pedig nem más, mint a föld.

Az oktan hamarabb gondolta meg magát s a szóharcot tettekkel váltotta fel, melynek eredménye, hogy az egykori szabad székely valóban szabadabb lett, mert a körülöttünk élő nagyszámú románság a megtámadás által bántulatos öszvetartásra kényszerítve vásárolta és vásárolja a magyarok földjét ott, ahol az eladásra kerül, vagy gazdát cserél. A földért foly a harc a végeken, hogy azok meghódítása után a többire is rákerüljön a sor.

A székelység a fától nem látja az erdőt s így nem akarja tudni mi megy végbe az erdő alatt. Egyedül gróf Bethlen István. „Az oláhok birtokvásárlásai Magyarországnan” című

*) A legújabb házsoni elnevezés szerint szabad székely az a kinek talpa alól fölüljé, feje fölül házát elárverezték, s így azoktól teljesen szabadabb lett.

legújabb munkájában mutat rá a tényekre, feltárva a bekövetkezett állapotokat, „mert 5 év leforgása alatt a románok által lakott vidékeken 96,000 hold mezőgazdasági és 70,000 hold erdőbirtok összesen 166,000 kat. hold magyar föld ment át, körülbelül 70,000,000 korona értékben oláhok tulajdonába. A közel 100,000 hold mezőgazdasági birtok a magyar magán birtoknak 6-6% -át teszi. Ezen számarány Erdélyben 8%-ra emelkedett, az anyaországban 5-5% -ra csökkent. Szóval kifejezve ezen számok azt hirdetik, hogyha ezen pusztulás ilyen mérvben folytatódik 30 év tehát egy generáció alatt a magyar birtok fele elvesz Erdélyben”. Bethlen még a következőkben folytatja szavait: „Oly megdöbbentő ezen eredmény, hogy azt hissem, igen sokan lesznek, kik szavainknak nem fognak hitelt adni. Pedig adataimat igyekentem pontos lelkiismeretességgel összeállítani. Levonva a levonandókat, hozzáadva a hozzáadandókat a valóság-tól nagy eltérés nem lehetőséges. Sajnos inkább alatta maradtam a valóság számának mint fölötte.”

Ha a székelységet, ezen faji harc eredményeit igazolól statisztikai számsor nem tudja meggyőzni, akkor megérdemli sorását, amelyet a fejlődés törvénye részére kijelölt.

Szellemi és gazdasági erőinek nagy részét a magyarságnak adja át, míg ezalatt idebent idegenek tessik rá a kezüket a földre, hogy ezután mindinkább támogatva pozíciójukat, olájkait biztosabban érhesék el.

Nem akarok jóslatokba bocsátkozni a fejlődési irányatok felől, hanem elősegésnek tartom rámutatni az eddigi fejleményekre. A magyarságnak a felszívó erje gazdasági és kulturális téren mindinkább szebembető ez szintén a szociológiai álláspontot igazolja s ez nem is volna baj, ha a másik jelenség nem nyomulna előtérbe s a veszteség nem az idegen ajkukkal, hanem a szintista magyarsággal volna pótolható. Ezért válik szükségessé a belső gazdasági és kulturális megerősödés, mert a népfajok fennmaradását ma már nem a mindennapi értelemben vett nemzetiségi politika hanem a gazdasági és kulturális politika dönt el. Ha a székelység erényei és bünei összehasonlítása után azt találjuk, hogy magasabb kulturára érten, akkor felesleges volna, miuden további tárgyalás s így a természetes fejlődésnek vethetőnk alá a székelység ügyét. De mivel a kulturális érettség téren a magyarországi kultúrfajok között a németajkuak után következett, figyelmen kívül hagyva a zsidóságot, így még az alacsonyabb rendű fajoknak is érdeke a székelység fenn-tartása és tökéletesítése.

A testi lelki és szellemi tulajdonokkal megáldott székelység, — melyet az elfogult kritikusok nem is ismernek el, — haladásának akadályai első sorban is a termézetü viszonyokban gyökereznek. S a székelység ügyének legtöbb bírálója elfeledi azt, hogy az összes hazai népek között a székelység el a legkedvezőtlenebb természetü viszonyok között. Ezen kedvezőtlen viszonyok szűlik a szegénységet — tehát nem a székelységben benne rejöl, hanem rajta kívül álló okok — a szegénységgel vele jár a tudatlanság, melyet rendszeren nyomon követ a bűn. Ezek köré csoportosul azután minden,

ami a székelység hibáján besható fel. A szegénységéből előcsillag gazdasági haladás vágya azonban kapzsisággá fajul, mely azután az erkölcsöt is aláassa, megszünteti a kötelességet s utját vája a gazdasági haladásnak. A szegénység nem lehet melegágya a kultúrának mindazideig amig az anyagi vágyak nem nyernek létérteit s a magasabb kulturális célok nehezen érhetők el. De a kulturális haladás az anyagi haladással oly szoros összefüggésben van, hogy e kettő nehezen választható szét, egyik a másikat mindig feltételezi.

A természet által örökös küzdelemre nevelt székelység mindinkább érzi az anyagi és szellemi javak szükségét, de ezek kielégítése alkalmával még a büntől sem riad vissza. Az így megnövekedett vágyak hirtelen kielégítése nemcsak egyeseit, hanem az öszesség rovására megy, mely azután nem az előhaladás, hanem a visszaesés bilzós posványába ful bele.

A székelység gazdasági és kulturális célja közel látszik, de nagyon hosszú és göröngyös út vezet el; nagyon sok göröngynek a szét taposása szükséges ahon, hogy a székely nép a számára kijelölt uton eljuthasson odáig, ahol rá a tökéletesebb gazdasági és szellemi kultúra vár.

Eppen ezért haladásának feltételei: a munka az igazi termelő munka szeretete, annak megbecsülése és művelése, legyen az akár fizikai vagy szellemi legyőzése azon faji rossz tulajdonságoknak, amelyek nemcsak felülmúlják a jó tulajdonságokat, hanem nagyon sokszor akadályai a haladásnak, öszinte beismerése hibáinknak, mert csak így érvényesülhetnek a jó tulajdonságaink.

Gyakorlati feladatok a népnevelés és a nemzeti birtokpolitika. Keltözött buzgalommal teljesítse kötelességét a tanítói kar, mert az ő kezében nyugszik a kulturális haladás szivgyökere. Vegye ki a részét különösen a papság a népnevelésből, mert a vallás őrzése mellett a hit könnyen elvesz s a megromlott erkölcs a vallást is rombadönt. Tegye félre az eddig tanusított közönyt s nagyobb buzgalommal álljon a székely ügy szolgálatában.

A másik feladat a nemzeti birtok politika, melynek előfeltétele, hogy jobban szeresse a székely a földet, tanulja meg azt jobban megművelni s ha ezek megvannak akkor nem politika kell ide, hanem csak pénz, mert az oláhok is pénzzel és verejtékek munkával szerették azt a földet amely valamikor a magyaré volt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Uj tanárok a helybeli főgimnáziumban. Szépen fejlődő középiskolánkban a diákok száma fokozott mértékben szaporodván, a most kezdődő tanévben a III. osztály párbuzamitása is szükségessé vált. Az osztályok aszorodása két tanerőt is igényelt. E két tanszékre kinevezte a főtanhatóság Kömönes Antal szegedi áll. főgimn. okl. gyakorló-tanárt és Csipak Lajos egyházmegyei paptanárt. Mindkettő a tehetségesebb fiatal gardából való. Örömmel üdvözöljük őket városunkban és sikert kívánunk működésükhöz.

boldogság, az enyelgő öröm s a szerető lelkek önfeléd nemtörődömsége előtt járnak. Könnyed a hangja az öröm aszavánál s néha bizonyos nemes lenézéssel a güny is megcsillan sorai-ban. Eléri egy két versében az epigrammatikus fordulatot, ami napjaink fojtó szóradataiban tagadhatatlanul jól esik. Férfias öárzete mégis azon verseket teszi első helyre ezek között, melyekben a szenvedélyes lélek kitérései ugy világitanak, mint a Hargita ormára éjjeli föléikázó világ. Pillanatnyi, de határozott lelki képek. Ezekben jelennek igazán egyéniség, mert bennük látunk erőt, friss színeket, melyek a régi tárgyakat is új veretlekké tessik.

Az ilyen dalokból többet is szivesen olvas-tunk volna.

Hazafias versei a szabadságharcok dicső-séges, vérviharos napjairól szólnak. Öreg édes apja térdén olvasgatja a szent háború lelket mámorba ejtő szívet rászó fellebbanását. gyá-szes könyvpatarka emlését (Szabadságharc). Ebben is ott talál az elfojtott keserv, a sas szárnyaszegett vergődése, az ökölbe szorított marok roppanása. Elegikus légysággal kezdődik s fölforr az elfojtott szenvedély kitéréség. Keret bezár az öreg székely visszaemlékezése. Bőnye van a régi házak nyugalma.

A legjobbak közé tartozik. Nem oly művészi a Honvédszobor bár alapszemje a hősi, nemzeti erények hetyébe fészakelédő dudva ostorodása (halás feladat) csak egy megágyelöl kesergő magyar szivből fakad, mint a Rákóczi szivbe markoló sorai. Talán csak álomképpen beshélhet a magyar szabadságról s szegyenle-

tes volna a dicső fejedelem előtt bevallanunk rabságunkat, ha feltámadna. A Rákóczi ügyelöl szeme, tüzes villáma kell elernyed, nagy tetekre képtelen nemzetünkbe, hogy egyszer felszabaduljunk az idegen járom alól. Ez az el keseredett hang tör az égbe a Nyerges-tetőnél A honvédek sirjánál. Sőt itt, majd a szatira éles szabályját szubogtatta az elhunyt nagyok korcs utódei fölött, de nem reménytelen, mert hiszik, amig szivünkben egy parányi szikra él, hogy a nehéz csaták a sok szenvedés árán csak megszeressük a szabadságot. A pompás kis Tárogató nóta is ezt dalolja.

Majdnem hasonló módon fordul Az ó-öss-tendőhöz, melyben több volt a szolga nép fáj-dalmas inégsé, mint munkás, szabad boldogsá-ga. A nagy poeták Arany, Tompa hason-szerű énekeit dalolja tovább a ma gyermekei-nek. A szabólatlan indulat epés kitérésreke ra-gadja, midőn háborgó lélekek rajzolja meg a zsearnok képét. Tuláságos kemény színeket besze-nált, ha önkénytelenül is arra gondolok, hogy Rostend A saffókban mily mesteri kézzel állít élénk hasonló képet. Igaz, abban több a finom-ság, de ebben nagyobb a nyers erő. (Kép). Ez egymás mellé állított hazafias versekben az, a néha fokevesztett, elszánt magyar sziv blin-ccel te, mely csak a magyart, a szabad ma-gyart tartja dicső ósök méltó sarjadékának. Ez ad Zsögönnek erőt, iszó lelkesedést so-raiba, ha nem is árul el nagyobb gondolatbeli változatoságot. Megmagyarázható ez különben abból, hogy hasonló ünnepi alkalmakhoz fűs-ök keletkezésük, de a jövőre társabb mesző

szedje virágait. Bátor, férfias hangja, a nemzeti események szerető istápolása oly tulaj-donságai, melyeket mostanában a hazafiai meg-nyilatkozások meddő idején, nem tudunk eléggé becsléni. Régi versek, ebből a szempontból, mert a modernnek lantján nem a hana, a ma-gyarság szent ügye hangzik, hanem aszerelmi nyugdélcselés, szellemi kimerültség. Inkább asá-nandó fájképei a tulfnomalt idegzett szellemi proletároknak, mint a férfu szilaj erejének. Az ilyen tude, székely hangra, mint a Zsögöné, régóta szükségünk van s örvendünk, hogy megerősít. — A kötet többi verse különböző tárgykörül. Legnagyobb figyelmet az Önállóság érdemel. Szokatlan s mi több merész kísérlet: tanköltemény. Merész asért, mivel korunk meg elégszik egy-egy aforizmával, söt egyenesen ez irányban látok fejlődést a német irodalomban is, hol egyre mára jelennek meg a rövid, esat-tanés aszellemszírak a hosszabb elmélkedés helyett. Irodalmunk különben szegény az ilyen-ekben. Zsögön alapos munkát végzett, midőn sok téves vélekedésen felülemelkedve, jósan fölvel, meleg szívetel az tanszékot-aszülőnek, a tanítóknak, hogy miként neveljük a-gyermeket önálló, munkás egyéniséggé. Könnyed elő-adását, világos ítéletét nem teszi aszarázá tudálékoskodás.

Az iskola mélyeséges szeretetéből fakad az Ötven év s a köztől lendülte Párbeszed. Egyik a somlyói tanítóképző felszázados ünne-pén, másik a gimnázium felavatásán hangzott el. Aki a csiki iskolák gazdag hagyományait ismeri, nem óvta bshja meghatottság nélkül,

— Halálhíradás. Ösv. Tauber Nándorné assz. Bohálszky Rozália, dr. Tauber József ügyvéd édesanyja, augusztus hó 29-én 64 éves korá-ban meghalt. Temetése szombaton ment végbe nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentést adta ki: Mely fájdalommal tu-dástjuk, hogy Ösv. Tauber Nándorné assz. Bo-hálszky Rozália a drága jó édesanya, a sze-rető nagyanya, testvér és anyós folyó évi augusztus hó 29-én reggel fél 8 órakor, életé-nek 64-ik évében az Urban elhunyt. Hált te-meteli folyó évi augusztus hó 31-én déltűn 3 órakor fogtak a csikszeredai kőtemetőbe a róm. kath. egyház aszertartása aszerint a föld-nek átadatni, lelkéért pedig az egyenszélő aszentmise-üldözöt a csikszeredai templomban folyó évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 óra-kor, a csikszomyói Eszt Ferenc-rendiek sárda templomában pedig folyó évi szeptember hó 3-án délelőtt 10 órakor fog az egok Urának bemutatástani. Örökké fáradszhatatlan, munkás élete után nyugalmá legyen eszendes és a sze-retet emlékezete virraszen hamvai felett! Csikszereda, 1912. évi augusztus hó 29-én. Balázs Mártonné assz. Tauber Rósa és dr. Tauber József ügyvéd, mint az alhunyt gyer-mekei. Bohálszky Mariska, Bohálszky Ilona, Bohálszky Ferenc és Bohálszky József mint testvérei. Dr. Tauber Józsefné assz. Nagy Ma-riska, Balázs Márton polg. isk. igazgató, mint menyje illetve veje. Tauber Mányika, mint no-kája. Bohálszky Józsefné assz. Szilágyi Lilla és gyermekei, mint rokoniak.

— Tuzsádfürdő új épülete. Tuzsádfürdő birtokosainak szövetkezete augusztus végén tartott közgyűlésében Kálly Ubul szövetkezeti elnök le-mondását végleg elfogadta és távozásra felett-mely sajnálkozását fejezte ki. — Egyben a szövetkezet élére Sántha Jeromót, a honvédelmi ministe-riumhoz beozott oszintsteri oszaltátnasceot vá-lasztotta meg, kit a vezértároló táviratlag érte-sített. Amint most értesülünk, a szövetkezet el-nöki állás inkompetibilis az új elnök állásával, ezért Sántha Jeromos az elnöki tisztelet nem fo-gadta el és eről a birtokosok aszövetkezetét már értesítette is. — Ugy ez az állás, mint a Csutak Béla lemondásával megterezett túrdőigazgatói állás tehát az e hó elején tartandó közgyűlésen ismét betöltés alá kerülnek. Az elnök személyére még nem történt megállapodás, túrdőigazgatónak pedig pályáznak Csutak Béla, Albertini Géza és Balló László, kik közül minden valószínűsége-szint iamét Csutak Béla lesz megválasztva.

— Beiratkozások. A csikszeredai áll. el. nép-iskolában az 1912/13. tanévi beiratások az iskola földasziati első tanzetmben szeptember 4, 5, 6, 7, és 9. napjain lezavak d. e. 8 órától 11-ig. és d. u. 2-4 óráig. Szeptember 4-én déltűn lezavak a javító vizsgák. Beirási díj minden tanuló után 50 fillér. A tanítás 10-én kezdetté veszi.

— Uj helységnevtár. A mindinkább jelent-kező szükségletet számolva, új helységnevtár ki-bocsátását határozta el a kereskedelemügyi miniszter és a vele járó munkálatok végzésével a központi statisztikai hivatal birta meg. Az új helységnevtár új irányu újításokat fog tartalmazni, minden téren, melyek annak használhatóságát nagyban emelni és fokozni hivatják.

különösen a Párbeszedet, melyet elegikus bo-rongása tett művészié.

A dévaj (Gazda bácsi, A levél) s-a gunyos hangra (Levél egy szerkesztőhöz) is kapunk példát söt egy kedves legendát is találunk (Nászj), melyben a tobszóó Róma kége a Szent Cecilia gyöngéd alakja-elevenednek meg előttük.

Eszel át is futottak volna Zsögön kötetét, mely nagy látszik csak isleltöt adott minden-ből, mire aszerzője hivatott. Tulnyomó többség-ben vannak a hazafias versek s ezek inalkot-ják a kötet java természet, neha tagadhatatlanul gyönyörkédülünk dalaiban s még többet is ösz-m-mel olvastunk volna.

Előadás kiforrott, gondoskesü verselőre vall. A dalokban leginkább az ősi hatos, ma-gyar formát aszereti, mely nápdalaink kedvelt alakja, míg a hosszabb lélekzötti: költemény-ekben iamibikus, meg trocheusos metetű sorok-ban is nagy mértékben érte el. Szines, pom-pázó a nyelve, hasonlatos gyakran újszerűnek a egyformán kifojasó a mese-gyöngéd hangja, mint a szenvedélyek viharzó ereje festésében. Látni fogunk Zsögönél még más verseket is, hiszen a modern verselméknak egyéb érdeme-alig van, mint a mestori tehetség s ebben Zsögön is fog még tanulni változatoságot. Örüm-mel olvastuk az első kötetét s nagy érdeklődéssel várjuk a következőt is.

Csikszentgyörgyi Márton Ferenc, a képes folyóirataink egyik legkedveltebb, nagy tehet-ségű rajzolója látta el a könyvkiadás mun-káját.

Az erdőterület II. szinkertület igazgatója, Tompa Kálmán, a nyári szinidő befejeztével, újonnan szervezett társulatával augusztus hó 28-án Nagyenyeden kezdte meg előadását.

Nyilvános elszámolás és köszönet.
A karcsfalvi Olvasókör 1912. év augusztus hó 15-én egy aszpen sikerült táncestélyt rendezett. Az estély összes bevétel: 209/91 korona. kiadás: 95/56 korona, tiszta jövedelem: 114/35 korona, mely tisztajövedelmét az Olvasókör saját pénztára javára fordítja. A táncmulatság alkalmával f. l. ültek: Ráduly Mihály 7 korona, özv. Gegő Sándorné, Horváth József és Gidró Alajos 2—2 koronát, Sárosi János, Szakács Károly, Bálint Ferencz, Péter Lajos (Szépvíz), Szász Márton, Gidró Ferencz, Gidró Gyártás, Z. Igó M. Márton, Fark. s. András, Biró Imre, Kósa Gergely, Balogh Antal, Szabó Mihály, János Mihály, Antal Dénes (jegyző) Szócsa Agoston és Bálint Agoston 1—1 koronát, Tótszer Rudolf, Magyar Dezső, Rozsnyai István, Albert József, Hankó János, Bálint József Gidró Dávid, Lovász Mihály, Polgár Ferenc, Dr. Székely Manó 80—80 fillér. Horgas József 71 fillér. Kossa József, Albert Gergely, Turi György, Lőrincz István, Miklós András 60—60 fillér. Asztalos Béla, Paláncs Sándorné 50—50 fillér. Antal József 40 fillér. Bartalis Imre 20 fillér. Fibula József 50 fillér. Gidró Félix 30 fillér. N. N. 20 fillér és Antal József (bukaresti) 2 kor. Fogadják a nemes szívű felülírtakat ez uton is a vigalmi bizottság hálás köszönetét.

A legelső ügyvéd halála. Aradról jelentik: Farkas Sándor ügyvéd 91 éves korában Aradon meghalt. Farkas volt az első köz- és váltó ügyvéd Magyarországon, aki még 1843-ban nyitotta meg irodáját Pesten a Wurm-udvarban. Igen nagy vagyon maradt hátra. Előkelő rokonság gyászolja.

Zsögön Zoltán csinos kiállítású könyve, amelyet Márton Ferencz hírneves festő és várnagy készítette illusztrált feltűnően szép művészettel a napokban jelent meg, **Régi versek** címmel Singer és Wolfner bizománnyában, Budapest. A könyv 3 koronáért megrendelhető egy kiadottól, mint a szerzőtől (Csiksomlyó), vagy Vákár L. könyvkereskedéséből (Csikszereida). Sem a szerző, sem Vákár könyvkereskedő nem számít fel postaköltséget a megrendelőknél.

Értesítés. Folyó hó 8-án vasárnap d. u. 1/2 óratól este 9 óráig Gössy Árpád fekete sas gyógyszerára lesz nyitva.

Évzáróvizsga a földmives iskolánál.
A földmives iskola tanulóinak évszázados gyűlési vizsgálata 1. évi szeptember 15-én lesz megtartva, mely alkalomra a t. érdeklődő gazdaközösséget tiszteltet meghívja az iskola igazgatója.

Nagyszomben nem kell magyar színtéz. Nagyszomben a városi tanács engedélyt adott Heves Béla társulatának, hogy októberben is magyar előadásokat tartson. A rendőrfőkapitány ugyanakkor szeptember elejétől kezdődőleg játékos engedélyt adott egy külföldi orlémannak. Heves a magyar színészek érdekeinek megvédését kérte, a főkapitány azonban kijelentette, hogy ő nem változtat az elhatározásán. Tessék föllebezni, ha úgy tetszik. Az igazgató táviratilag kérte a kormány sürgős intézkedését.

A gépjárművezetők harmadik tanfolyama. A belügyminiszter a gépjárművezetők előkészítő tanfolyamán a harmadik tanfolyamát az 1912. évi október 7. napjától ugyanazon évi november 25-ig napjaink engedélyezte Budapest. Aki a tanfolyamra akar lépni, akár rendkívüli hallgatói minőségben beiratkozni kíván, ezen szándékát személyesen vagy írásban 1912. évi október 4. napjáig köteles bejelenteni a gondnoknak a tanfolyam hivatalos helyiségében (Budapest, X., Százados-u. 14. sz.) hétköznap 6—7 óra között.

Kik akarják a zöldégettermelést megtanulni? A földmívelésügyi miniszter az állami kertészetbe munkásokat fogad fel 3 korona napi-díjjal egy célból, hogy azok egy-két év leforgása alatt a fagondozásban és a gyümölcs-csomagolásban, továbbá a zöldégettermelés különböző módzataiban a helyi gyakorlati jártasságot megszerezzék. Az így kiképzett munkásokat aztán munkavezetőkként alkalmazhatják. — Pályázhatnak 17—30 éves korig a földmívelésügyi miniszteriumhoz beküldött 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényekkel.

Vadörök kötelező fölesketése. A földmívelésügyi miniszter rendeletet intéz a törvényhatóságokhoz, mellyel kioktatja őket, hogy a fölesketett vadör fölírtán bédogjelvényt csak az előírt vadóri vizsgát letett egyének viselhetik.

A közös legelő jellegének megállapítása. Felmerült eset alkalmából elvi döntésben mondotta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy az 1894. (vi. XII. t. c. 6. szakaszának hatálya alá tartozó közös legelő jellegének megállapításánál, a telekkönyvi és katasteri adatoktól való eltekintés mellett csak a hosszabb idejű közös birtoklás és használat tekinthető döntőnek.

A gazdasági cseléd bérvételezése. Felmerült eset alkalmából elvi határozatában mondotta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy a gazdasági cseléd között szerződés alapján bérvételező jog csak a cselédet illeti meg. Tehát helyette más nem követelheti a bérvételezést.

Jó házból való izraelita tanulók teljes ellátására felvételnék. özv. Deutsch Mórénál, Brassó, Fekete-utca 10.

Szám 5650—912. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszereida kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Barber Izidor és társa budapesti bej. cégnek Jakab Anna férj. Lukács Mózesné képviselve Dr. Nagy Domokos ügyvéd által elleni végrehajtási ügyében végrehajtó kérésére a végrehajtási árverést 600 kor. tőke a jár. erejéig a csikszereida kir. törvényszék területén lévő Zsögöd község határában fekvő a zsögödi 639 sz. tkjvben A 1-4, 6-8, 10-13 hrsz. 2143 hrsz. alatt foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 15 kor. 33 fillér, 2822, hrsz. a. foglalt kaszálóból Jakab Annát illető 1/3 részre 23 kor. 33 fillér, 3903 hrsz. a. foglalt kaszálóból Jakab Annát illető 1/3 részre 6 kor. 33 fillér, 4762 hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 2 korona, 4849, 4850, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 6 korona, 4974/2, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 5 korona 11 fillér, 5013, 5015, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 10 korona 66 fillér, 5258, 5270, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 9 korona 33 fillér, 5339, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 11 korona 66 fillér, 6684., 6685., 6686, hrsz. a. foglalt szántóból Jakab Annát illető 1/3 részre 61 korona 66 fillér. Az u. o. 2820. sz. tkjvben A 1. 3. rsz. alatt foglalt 2254. hrsz. szántóra 8 korona, 2702. hrsz. szántóra 18 korona, 3052/1. hrsz. szántóra 57 korona ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, azaz, hogy a zsögödi 639, a csikszereida 448. sz. tkjvben C. 1. 2. alatt zav. Kovács Ignácné sz. Króss Klára özv. Jávra bekebelezett életfogytiglani hasznélvezeti jogot nem érinti.

Az árverésre határnapul 1912. évi szept. hó 16. napjának d. e. 9 óráját Csikszereida kir. törvényszék árverési termébe (földszint 36 ajtó alá) tűzi ki.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 20 százalékát, mint bántéppénzt készpénzben, vagy ovoidékes értékpapirban a kikiáltástól kezdve letenni. Vevő köteles a bántéppénzt az általa ígért vételár 20 százalékáig nyomban kiegészíteni, mit ha meg nem tenne ígérete figyelmen kívül marad s a haladéktalanul folytatólagos árverésen részt nem vehet.

Az ingatlan a kikiáltási ár 2/3-nál alacsonyabb áron el nem adható.

Vevő köteles a vételárat két egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt, a csikszereida kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál lefizetni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Csikszereida, 1912. évi június hó 3. án.

Kiadmányi hiteletül: Geosó s. k., k. r. társági bír. Kozma István, kir. telekkönyvvezető.

Schwarz József és Társa

Budapest, Váci-körút 53. sz.

Alapítási év 1884.

Szabadalmazott Ventzki göztakaromány füllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter űrtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható pálinkafűző űstök.

100—400 liter űrtartalom. — Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angol marha- és lónyíró-gépek és ollók.

Előírt iraszi elektrotechnikai különlegességi bizlet

Roth Róbert

Wales-Mihály-u. 6. sz. a.

Elvállal villanyvilágítási felszereléseket gyárak részére, fűrészgépeket, mezőgazdasági gépeket stb. az akkori árakban. Szobaváradék, telefonok, villámhárítók felállítását, valamint régiek kijavítását pontosan és jutányosan. Mindenféle szerelési anyagok, izólámpák, világítótestek szállítását. — Accumulatorok kisebb világítású és gyújtás céljára, csakis a legjobbak. Fennálló villámhárítók jól bevált szerelmekkel vizsgálom meg és az esetleges hibákat 1—10 azonnal kijavítom.

Eladó. Egy hálószoba és konyha berendezés, ebédlő és heverődivány. Hol? — Megmondja a kiadóhivatal.

Árverési hirdetmény.

Csikszereida város közbirtokossága részéről közhírré tesszük, hogy nevezett birtokosságnak tulajdonát képező és a csiktaploczai és zsögödi határban levő erdőterületén a folyó év tavaszán a szél által ledöntött fák még pedig: Kurtafeje nevű erdő részben 1784 darab átlag 20 cm. közép átmérőjű és 41 drb átlag 45 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz, meggyűrűzött és körülbelül 1077 m³ fenyő hasznórára becsült fakészlet, melynek kikiáltási ára 6280 korona.

A „Lapos” nevű erdő részben 523 drb átlag 20 cm. közép átmérőjű szeldöntött és 36 darab átlag 34 cm. mellmagasságú átmérőjű lábón álló száraz meggyűrűzött és körülbelül 340 m³ fenyő hasznórára becsült fakészlet 2112 (kettőezerszáztizenkettő) korona kikiáltási ár mellett Csikszereida város tanácsánál 1912. évi szeptember hó 16-án délelőtt 9 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverésen eladtnak.

Az I koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok szintén 10 százalék bántéppénzzel láthatók el. Az ajánlatban kijelendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. Utóajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételek és a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a közbirtokosság elnöknél megtekinthetők.

Csikszereida, 1912. évi augusztus hó 11-én. 1—2

Csibi Károly, Ifj. Hajnó József, birt. jegyző, birt. elnök.

Hirdetmény.

Eladó Csiksomlyón portmentes helyen egy két holdas belsőség, a rajta levő erős alkotású folyósával és kettős szárny pincével ellátott 7 lakrészes kőházzal, amelylyel szemben szintén az udvaron egy erős és akkora kőház van, hogy csekély átalakítással és költséggel 4 szoba konyha, kamra lenne elhelyezhető. A ház előtt kitűnő kut, mögötte nagy veteményes, gyümölcsös és virágos kert, hová az ablakok is nyílnak. Kocsisín, sertés- és tyúkólak. Félkörben csergező patak. A mai építési viszonyokkal szemben jutányos ár, kedvező alkalom. **Ertekezhetni lehet Péter Sándor tanítóval, Csiksomlyón.**

Szám 52—912.

Árverési hirdetmény.

Csiksomortán közbirtokossága elnöksége közhírré teszi, hogy 4666—1912. ki. sz. engedély alapján fent nevezett közbirtokosság 1 drb. 5 éves tenyész-bikája 1912. évi szeptember hó 6-án délelőtt 10 órakor Csikszépvízen az országos vásártéren a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett nyilvános szóbeli árverésen el fog adni, kikiáltási ár 500 korona. — Utóajánlat nem fogadtatik el.

Csiksomortán, 1912. évi augusztus hó 23-án.

Bakó László, Antal Károly, b.-jegyző, közbirt. elnök.

Szalámi és hentesárúk

Magyar szalámi május havi ára

3 korona 90 fillér, minden további

hóban 10 fillér áremeléssel.

Vastag fehér táblás szalonna 1 K 60 f.

Vastag fűt. és paprikás szalonna 1 " 80 "

Kolozsvári husos szalonna 2 " "

Fűtölt és papr. szalonna 1 " 70 "

Vadász kolbász sonka husból 2 " 20 "

Nyári szalámi 2 " "

Száraz kolbász 2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyár, Medgyes. (Erdélyben.)

30—

Szám 8261—1912. tkvi.

3—3

Hirdetmény.

Csikszereida r. t. város telekkönyve birtokszabályozása következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886: XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892: XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1912. évi október 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattuk: 1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvételéből eredhető kifogásokat jóhíremű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik; 2. mindazok, akik a telekkönyvből előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt elterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kizűzött határnap kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel; 3. mindazok a kik valamely ingatlanos tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886: XXIX. t.-cikk 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszeressék iparkodjanak és azokkal igényeiket megindított előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat eszen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték engedelmi kedvezménytől is elesnek; és 4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyanígy az ily bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmeznek, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Csikszereida, 1912. évi augusztus hó 16-án. A csikszereida kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Geosó Béla, kir. trvaski bír.

Sz. 699—1912. végreh.

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereida kir. járásbírósnak 1912. évi V. 571. sz. végzése folytán dr. Weisz Ignác budapesti ügyvéd által képviselt Spitz Albert és Hessheimer cég végrehajtó részére 705 K. 62 f., 767 K. 99 f. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesből lefoglalt és 2320 K 10 f., 944 K. 20 f. becsült ingóságokra a csikszereida kir. járásbírósnak 1912. évi V. 571. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetésén, annak az alap- és felülfoglalások követelésére erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szentvedés lakásán Csikszereidán levő megártás határidőül 1912. szeptember hó 6-ik napján d. e. 8 órája kizűztek, amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig üzleti cikkek, lovak stb. a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsúrson alul is el fognak adni.

Felhívattuk mindazok, kik az előterjesztendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulassák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereidában, 1912. évi augusztus hó 9-ik napján. Molnár Sándor, kir. bír. végrehajtó.

Eladó, Várdotfalva (Csiksomlyó) alsó közél, emelkedett portmentes helyen egy egészen új 3 szoba, konyha, kamra és pincével ellátott lakóház. Csinos udvar, csűr, istálló és pompás veteményes kert is van hozzá. A feltételek megtudhatók helyben Bálint Imre tulajdonosnál.

3—3

Tehetséges kereskedőség a divatáru szakmából, állandó alkalmazásra felvétetik. Áruház, Brassó, Buzasor 9. 3—3

Szám 794—1912.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közli, hogy a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. évi V. 980. számú végzése folytán Fejér Antal ügyvéd által képviselt Béla végrehajtó részére 719 korona 71 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 5640 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. évi V. 980. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedett lakásán Csikszeredában leendő megtartása határidőül 1912. évi szept. hó 12. napján délután 4 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig bor, ló, omnibusz a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az előlveendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttéknél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi aug. hó 22. napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 797—1912.

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. évi V. 980/1. számú végzése következtében dr. Nagy Jenő ügyvéd által képviselt Gondos István javára 900 korona s jár. erejéig 1912. évi július hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2050 koronára becsült ingóságok u. m.: lovak, kocsik, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. évi V. 980/1. számú végzése folytán 900 korona tökélettel, eddig összesen 22 K 90/-ben bíróságilag megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő üzletében Csikszeredában leendő eszközölésére 1912. évi szept. 16. napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előlveendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltük.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi augusztus 24. napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

798—911. sz. végreh.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. évi V. 910/1. számú végzése folytán dr. Friedländer János ügyvéd által képviselt Heller Testvérek végrehajtó részére 83 korona 38 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1520 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósa 1912. V. 910/1. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szenvedett lakásán Csikszentdomokoson leendő megtartására határidőül 1912. évi szeptember hó 21. napján délután 8 órája kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig üzleti felszerelések a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az előlveendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttéknél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi augusztus 24-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

ISKOLAI TANKÖNYVEK ELEMÍ, POLGÁRI ÉS FÖGIM- NÁZIUMI ISKOLÁK RÉSZÉRE.

„Hargita“-közrők, vonal-
zók, rajztáblák, festékek
dobozban és szabadon,
rajzpapír, mindenféle

FÜZETEK

különböző ecsetek, írópa-
pirok, tollak és tollszárak,
festőtömb és festővászon,
nagyító üveg, Hardtmuth-
ironok 1, 2, 3, 4. és 5. sz.

Első magyar ironok

többféle minőségben, szí-
nes ironok, Deák-napló,
„Leányok naplója“,
iskola táskák, noteszek,

Iskolai hegedűk és vonók

hegedűtokok és hurok,
könyvhordó szijak, toll-
tartók, kitűnő minőségű

TÖRLŐGUMIK

gumi arabicum, kártya-
papirok, színes papirok,
ténták, tusok különböző
színekben és nagyságban,
térkép vázlatok a legjutá-
nyosabb árban kaphatók

VÁKÁRL,

könyv, papír, rajz- és írószere-
kereskedésben, Csikszereda.

Vegyztisztítás.

Női és férfi legkényesebb ruhák
olaj, degenyeg, szurok, tonta, zsír,
rozsdá, kávé stb. foltok vegyztis-
ztítását, továbbá minden e szak-
mába vágó munkát gyorsan és
pontosan teljesíték. Aldozatot és
fáradtságot nem kimélve e szak-
mába teljesen kiképeztem maga-
mat. Szíves pártfogásukat kéri

Orbán Vincze,

férfi szabó és vegyztisztító, Csikszereda,
Rákóczi-utca 16. szám. 16—26

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, hogy raktáron tartok
FÉRFI-, NŐI- ÉS GYEREKCIPIÓT
a leggyorsabbtól, a legjobb kivitelig. Gyer-
mek cipők minden saimben, nagy választék.
Mértékutáni rendelést gyorsan és pontosan
eszközlök. Kivánatra bázis is elmegeyek.
Kérem a nagyérdemű vevő- és rendelő kö-
zönség szives pártfogását, késsz szolgálattal
MANDEL IZIDOR
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca 63. sz. a.
20—26

Eladó két belsőnek való telek,
a vasut mellett, a Hargita-
utcában, Darvas Sándorral
szemben. — Értekezni lehet:
Özv. Dávid Istvánné-nál,
Csikszeredában, Rákóczi-utca.
3—4

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűk-
kel, súlyesztó rendszerrel s kiszá-
radt régi kutak lennebb súlyesz-
tését jutányos áron elvállalom.

Nagymihály Sándor,

cementárugyár és építési anyagkereskedő
Csikszeredában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Jegyzőgyakornok azonnal al-
kalmazást nyer. — Hol? Megmondja e
lap kiadóhivatala. 3—3

HALLÓI

ÉRTESETÉS.

HALLÓI

Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredában, a Kossuth-
Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon
kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére min-
dennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Allandó nagy raktárom van:

Méz darabos és oltott Portland-cement friss és legkitűnőbb minőségű. Gípez staka-
tur és szobrász. Nád fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt
fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bőrlemez, mázolás nem igényel, kizárólagos
eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucsuk-aszfalt nedves falak és lakások szá-
razzá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen.
Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalom. Vasgerendák bár-
milyen méret szerint. Horvayt cserép agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tűzálló
tégla és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRUGYÁR.

Kutarkák betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutak-
hoz, ezek készítését is elvállalom súlyesztó rendszerrel, nagyobb kutak építését,
gőzüzemű berendezéssel készíték magas vízállások megadásával. Cement-cserép több-
féle színben, betoncsövek, hidak és átereszek készítése. Beton- és műkőlapok, szí-
nes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató- és etetővalók min-
den nagyságban. — Blok úres tégla, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak.
Virágvázak és talpazatok csinos kivitelben. Kályha alátét lemezek. Kémény- és fal-
fedőkövek. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-teraszó beton stb. bur-
kolatok készítése stb. stb. Nagybani eladásoknál megfelelő engedély. A nagyérdemű
fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendelkezéseivel felkeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereda, Ujtusnád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereda.

33—52

Üzlet megnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ez uton is értesíteni, hogy
Csikszeredán, Apaffy Mihály-u. 4 sz. a. fióküzletet nyitottunk
és kérjük t. vevőinket, hogy eredeti Singer varrógépekben, varró-
gépalkatrészekben, tűkben és varrógépajlajban beálló szükségletüket
fenti üzletünkben fedezni sziveskedjenek. — Cégünket a n. é.
közönség szives jóindulatába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel:

SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ezen cégről ismerhetők
fel azon üzletek, —
amelyekben „SINGER“
varrógépek árusítatnak
Gépeink nem szorulnak
ajánlatra, csak arra kell
ügyelni, hogy megfelelő
helyen vásároltassanak.

Figyelemstetés: Az összes
más üzletek által „SINGER“
név alatt forgalomba hozott
varrógépek egyik régebbi szer-
kezetűk után készültek, ame-
lyek újabb családi gépeink mö-
gött szerkezetben, szolgáltatási
képességben és tartosságban is
messze elmaradnak. 2—52

VIDOR ÉS TÁRSA GÖZFÜRÉSZE CSIKSZENTSIMON

állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ és ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cándra) és más maradékok valamint fűrészpor

állandóan kapható.

45—52

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

REISZ MIKSA
BUTORGYÁRA

Békésaba — Nagyvárád
Andrássy-ut Rákóczi-ut

Brassó, ideiglenesen Hosszu-utca 33. szám.

3—50

Kiváló minőségű modern butorok. Jutányos gyári árban. Teljes lakberendezések.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal egy épület mint butor-asztalos munkákat bármily kívánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait 10 nap alatt elkészíti. 51—52

Elvállal különösen épület munkákat szakszerű gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszazsallítja. 51—52

Betáblázásos kölcsön. Előnyös feltételek mellett első helyen való betáblázásra szántó, kaszálo és erdő birtokra pénz kölcsön kapható. **Cím a kiadóhivatalban.**

ÁRUHÁZ

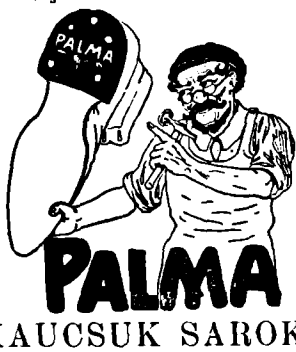
Brassó, Buzasor 9.

Egyedüli különlegességi vállalat:

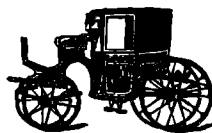
Divatos szőnyegek,
Függönyök, garnitúrák,
Pamlagtakarókban.
Butorszövetek, matracgradli.
Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszkos vásznakban.
Szolid kiszolgálás! Legolcsóbb árak!
19—50

A MESTERDAJNOK.....

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes.
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt van

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házámban levő **NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETÉMBEN** minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu **RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT** azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok **KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.**

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulatú pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszerezében.

24—26

URAM!

Ha Ön súlyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jó étvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉHER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszerezében üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csalkvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszerezében.

Dréher-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldia” vendéglőjében, az Európa-szállodában és a vasuti étterembe kapható.

(15) 33—52

Kézimunka szövetmintákkal készségesen szolgál!

Szolid árak!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid-, szövött és kötött árak, Brassó, Kolostor-utca 29.

Az újévi időnyre megérkezett gyönyörű szép választékban. milieu, futó, divánpárna és gobelin képek.
Nagy raktár mindennemű kezdett, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gyapott fonalakban.
Dus választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikóban ugyiszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kiegészítők, nyakkendők és zsebkendőikben.
Kézimunka azóvet mintákkal készségesen szolgál. 42—52

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy személyzetem 3 elsőrendű bécsi díszítő és készítő szaporítottam.

Abba a szerencsés helyzetbe vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Állandó raktár egyszerű-, dísz- és gyászkalapokból.

Kézimunka anyagból nagy választék.

Alakítást és javítást elvállalok.

Divat lap utáni megrendelések a legizlésebben készülnek.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

Jó családból tanuló leányok felvétetnek.

5—7

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ha olcsón és jót akar vásárolni, tegyen próbát!

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás.

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat meglátogatni, hol az összes raktáron levő **butorokat**, úgymint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BŐRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu **varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek**, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárulva. Minden tölem vásárolt varrógéper 6 és 10 évi jótállást vállalom. Varrógepeket 5-1 K-tól, gramafonokat 40 K-tól és kerékpárokat 110 K-tól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — Javításokat a legjutányosabb árért eszközölök, jótállás mellett. Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bérpalota).

Elvtem nagy forgalom és kevés haszon!

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

52

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
Portland-cementgyár Kugler és Társai, Brassó.
Csikszerezében kapható: ALBERT BALÁZS ÉS FIA VASKERESKEDÉSÉBEN és NAGYMIHÁLY SANDOR CEMENTÁRU-RAKTÁRÁBAN.